

**“ao lonxe a voz do amigo que perdemos
soa ceibe na baruda carballeira”
Otero Pedrayo**

Moveu as mans no aire, como un tremor agónico de bolboreta, para prender un cigarro, e seguiu pensando naquela taberna na que se abillaba o viño, enfiaban poemas e comían alcriques. De cando en vez tamén se cantaban cancións de mares tan remotos e perdidos que acudían mascatos e paños esgotados a escoitalas.

—As portas eran verdes, verdade? — Preguntoulle á memoria teimuda que nunca o abandonaba. —Si —respondeu—, e dentro todo estaba impregnado dun reseso cheiro a salmoira e fume de tabaco inglés. Premeu co dedo polgar no chisqueiro acendedor, deulle lume ao cigarro que sostiña nos beizos e arfou fume. Arquexou profundamente a primeira chupada e seguiu a falar consigo mesmo. Narrándose vellos segredos con sabor a barolo, recordos que se bebían nas mesas comunais da taberna, colocadas contra as paredes; xa cunha madeira tan gastada coma os papiros que descifraban o nacemento do mundo. As mesas da partida naquela taberna rexentada por un home coxo que ulía a fiúncho.

—Claro, eran verdes, —asentiu enlevado—; coma se as estivese tocando coas meniñas dos ollos, cando o que tiña diante era un espello. Decote acudía unha muller que sentaba no currunchu máis oceánico do local e lía as páxinas dun xornal imposíbel que presaxiaba mareas de gozos para os días vindeiros.

Sorriu remexendo o café. Levantou o vaso, apenas sostido polas xemas engurradas duns dedos case transparentes. Desorientado nos labirintos de canizos chantados en areais branquísimos, seguindo o rastro das pegadas daquela muller que lía o xornal. —Canto tempo levaba morta? Máis da metade da miña vida, e iso era moito tempo, acordou en murmurio; porque el xa

era un vello. —Son un vello, fíxate en min, un vello, —confesoulle ao espectro que tiña diante na mesa, sentado coma el, sorbendo un café con leite servido nun vaso de vidro groso, e que non era outro ca el mesmo reflectido no espello—. Coa camisa de flanela abotoada ata o colo, o xerseí gris de pico e unha americana de *tweed* que mercara había anos nunha cidade fría do norte dun país que non era o seu. Viaxes dunha madurez que agora lle parecía máis arredada e estraña ca unha nenez tan visualmente próxima. Estirou o brazo para tocarlle as engurras a aquela cara do espello, sabendo que llas tocaba á anguria de saberse o home máis deshabitado no planeta da desesperanza, de ser membro da tribo dos que só teñen recordos; aqueles que só viven acompañados de si mesmos.

Foto cortesía de José Suárez

Viuse duplicado naquel espello da cafetería e dubidou da realidade daquel intre, escurecido polo presente e abandonado á sombra da nostalgia. —Claro, —murmurou coa cinza grisalla do cigarro esluíndoselle por entre as engurras do xerseí, as portas eran verdes e tiñan uns cristais esmerilados, coa masilla apiollada dunha invernia eterna nas regañas—. Tremeu a culleriña dentro do vaso de café co vendaval dos anos azoutándolle nas mans. Mirou os dedos como arames dun tempo que era unha resaca de mar de fondo abalando fragas de carrameiros. Chincou a culleriña contra o vidro polo abaneo incontíbel do vaso nos dedos.

Estaba de novo cobrando do cabo dunha rapeta que nunca saía do mar das

lembranzas. Cada pulo no chicote era un pantocazo sen remedio que o levaba a recorrer a casa da fachada caleada de branco, a cociña de azulexos delicados, onde medraba o sutil biscoito do misterio; os armarios ordenados en anos de sabas encartadas, con bólas de alcanfor disolvéndose nun aroma de estacións. Os libros nos estantes e a folla coa pluma e o tinteiro ao seu carón. A luz coándose polas cortinas finos, os ruidos das portas. As carreiras polos corredores das cancións das súas irmáns. O nome da nai na boca das meniñas, nos chíos alegres das retesías. Aquela casa deles tan habitada que nin de noite acougaban as preguntas, nin as chamadas; nin sequera as conversas interrompidas pola magnitude do urxente, agardaban á mañá do día seguinte para encanar ese destino ventureiro das palabras.

O destino das palabras ganduxadas ao destino da súa vida. Unha vida para falar sen fin, que é danzar sen fin nos bailes da imaxinación, co deveso de ser pronunciadas, de facerse son, de ser efemeramente elas."Que buscas, Johan Carballeira? Busco a única realidade dun intre na existencia do mundo. Si, o que busco é ese intre."

Alí, na casa, era onde se concentraban todos os desexos e as horas se convertían lentamente en historia. Aquela historia que el escribía na mesa da taberna atendida por un home que ulía a fiúncho, onde había unha muller que bailaba coas estrelas.

Quería descubrir na mirada daquela muller océano o latexo tenaz do magma que a el lle rebentaba pola boca. Provocar unha colisión de epidermes. Enlarse a ela nun roce brutal de acenos estáticos, e depenarse polas fervezas da suor que se evaporaba dos corpos, formando unha cova de miañentos laios. A cova na que viven os animais feridos polo desexo cósmico dunha aperta sen final.

Íallo dicir na taberna que recendía a fiúncho, cando Clara o agarrou polo saúdo, que xa era alento de esquecemento pola présa que levaba, e alumeoulle a cara coa ardentía máis transparente da primavera ao darlle a nova: –Juanito dos Loureiros baixou enramallado do monte e Carlos Deza acaba de chegar de París. Pechou os ollos, botou a cabeza cara atrás e deixou que o pelo lle rebordase polo colo da blusa. Sentiu o vento do norte batendo nas velas vermellas da esperanza e deixouse levar polo son rítmico do mazar dos polbos contra o penedo da certeza: Carlos chega e o tolo baixa da esculca a recibilo para cubrilo de flores. O

verán da súa vida esvaraba por ramplas de escamas prateadas. Abeirados a carolinos nos que aboiaban estrelamares abisais de cinco puntas, Francisco, Ricardo, Gonzalo, Josefina, Xosé, Maruxa, Alberto, Rómulo, Federico e Teo argallaban papaventos con debuxos de esteiros en seráns magníficos, na praia de Beluso á sombra dos piñeiros.

Para el, que como Ulises pelexaba con monstros, a muller que lía o xornal, labrálle un debuxo na mesa dos encontros. Os trazos agoiraban que as papoulas ciscadas nas cunetas portaban alcumes de peixes bravos, paxaros ceibes, bolboretas de ás transparentes e olladas de luminosa cegueira. Levantou a cabeza do labirinto inscrito na madeira, e iniciou unha ruta sen retorno polos territorios virxiniais da ledicia.

–Os tempos dos gozos, patrón, tamén chegaron para min, confesoulle ao taberneiro.

Alancou pola ribeira solitaria de Bueu cos brazos abertos e os dedos das mans peneirando o vendaval.

Foi o tempo anterior a que o aire dese a volta traendo unha invernia de sombras temperá, un único aviso de naufraxio, unha parálise ingrávida de gaivotas enriba do xarabal. A onda branca do asombro deixouno estantío, coa roupa toda virada en mortalla, os ollos tinguidos coa tonalidade gris das nubes e o frío dos icebergs conxelando as palabras.

Juanito dos Loureiros amarraba un ramallo de xestas floreado no frontal do autobús que emprendía unha viaxe pola noite de pedra dun tempo prematuramente podrecido. Esparexía un fume de bágoas vermellas, amarelas e violetas; un palangre de palabras nos oídos deitados contra a terra que só escoitaban o rumor profundo dos laños.

–Tes que chegar á taberna das portas verdes para borrar o agoiro.

–Apurouno a pantasma del mesmo no espello–.

Mais soamente atopou abandono e ruindade, un mudo bater de lonxanías nas ventás, que deixara fuxir o arrecendo do tabaco e o cheiro a salmoira. Entrou, derrubouse enriba da mesa, na que alguén deixara, nunha apresurada fuxida, esquecida unha foto. O taberneiro de rapaz, cunha dorna nas mans, tiña posta na mirada un rumbo de empopada cara á boca da ría. Aos mares abertos das sereas, onde se apalpa a manobra imborrábel das singaduras